

Til lovforslag nr. L 158. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 19. maj 2009

Betænkning

over

Forslag til lov om konfliktråd i anledning af en strafbar handling

[af justitsministeren (Brian Mikkelsen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget. Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1. Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2 og 3.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 26. februar 2009 og var til 1. behandling den 27. marts 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Lovforslaget bygger på betænkning nr. 1501/2008 om konfliktråd. Betænkningen har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 8. december 2008 betænkningen til udvalget, jf. alm. del – bilag 168. Den 2. marts 2009 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget. Den 17. marts 2009 sendte justitsministeren supplerende høringssvar til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 23 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Fire af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om, at den permanente konfliktrådsordning bør evalueres i år 2015, når loven har været i kraft i fem år. I evalueringen skal det blandt andet undersøges, hvilke og hvor mange sager, som har medført en for gerningsmanden mildere straf, end hvad denne ellers ville have fået, fordi gerningsmanden har deltaget i konfliktråd.

Flertallet afviser ændringsforslag nr. 2 og 3 og henviser i den forbindelse særligt til justitsministerens svar på spørgsmål 23, hvoraf det bl.a. fremgår: »Som der nærmere er redegjort for i pkt. 3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger og i besvarelserne af spørgsmål nr. 6 og nr. 22 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget, kan Justitsministeriet ikke tilslutte sig et sådant ændringsforslag. Justitsministeriet er således enig med udvalgets flertal i, at det bør afgøres efter almindelige straffeprocessuelle principper om rettens mulighed for at afskære overflødig og/eller irrelevant bevisførelse under en straffesag, i hvilket omfang deltagerne i konfliktrådet kan afgive forklaring om det, der måtte være kommet frem under konfliktrådet, og at der ikke er grundlag for at indføre lovregler herom.«

Dansk Folkeparti bemærker:

Dansk Folkeparti mener, at konfliktråd kan være et godt supplement til en straffesag, hvis offeret og gerningsmanden frivilligt får mulig-

Bet. o. lovf. vedr. konfliktråd i anledning af en strafbar handling

hed for at tale om den strafbare handling. For offeret kan det betyde, at denne får lettet hjertet. Samtidigt giver det offeret mulighed for at komme videre i livet, idet gerningsmanden er blevet konfronteret med det strafbare forhold, som vedkommende har udsat offeret for.

Dansk Folkeparti har bemærket, at deltagelse i konfliktråd under forsøgsordningen i mere end 8 ud af 10 tilfælde har været vellykket eller meget vellykket for offeret, samt at navnlig voldsofre havde fundet mæglingen vellykket.

Gerningsmandens deltagelse i konfliktråd kan efter rettens konkrete vurdering indgå som en formildende omstændighed i forbindelse med straffastsættelsen. Dette sker efter straffelovens § 82, pkt. 11.

Dansk Folkeparti ønsker ikke, at en tiltalt gerningsmand bedvidst kan udnytte sin egen deltagelse i konfliktråd til at få nedsat sin straf. Dansk Folkeparti ønsker, at tiltaltes motivation bør være, at vedkommende fortryder sine handlinger, og derfor gerne vil gøre det godt igen ved at indgå i en dialog med offeret. Det er Dansk Folkepartis indtryk, at der foregår en ihærdig proces forud for et konfliktråd, der forhindrer, at en gerningsmand kan udnytte sin deltagelse i konfliktråd til at få en mildere straf. Skulle misbrug af ordningen alligevel forekomme, er det Dansk Folkepartis klare holdning, at der straks skal gribes ind.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF, RV, EL og Simon Emil Ammitzbøll (UGF)) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten bemærker:

Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten har i årevis presset på for at gøre ordningen med konfliktråd som supplement til retssagen, hvor gerningsmand og forurettede kan tale ud om sagen, til en landsdækkende og permanent ordning. Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten er derfor overordentlig tilfredse med, at dette nu sker, idet ordningen for længst har bevist sit værd, og flere gange er evalueret positivt.

Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten har – tiltrådt af bl.a. Det Radikale Venstre – stillet ændringsforslag om, at konfliktmæglere skal nyde den samme beskyttelse som advokater og læger

i forhold til oplysninger fremkommet under en mægling, således at de ikke umiddelbart kan tvinges til at videregive oplysningerne. Det er af afgørende karakter for en mæglings succes, at der ydes en vis sikkerhed for tavshedspligt til de implicerede, og ændringsforslaget er da også i overensstemmelse med flere hørings svar.

Derudover har Socialistisk Folkeparti – tiltrådt af bl.a. Det Radikale Venstre og Enhedslisten – stillet ændringsforslag om, at der etableres en forsøgsordning med konfliktråd som alternativ til retssager for unge under 18 år, hvor gerningsmand og forurettede selv aftaler sanktionen. Sådanne ordninger er evalueret med signifikant effekt i udlandet i forhold til ungdomskriminalitet og Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten finder, at det er afgørende, at der også i Danmark opnås erfaringer hermed. Det er Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens synspunkt, at der mangler sanktionstyper, der virker i forhold til ungdomskriminalitet, ligesom der mangler sanktionsformer imellem »ingenting« og retssager, og hvor konfliktråd som alternativ til retssager netop matcher dette kriterium.

Konfliktråd som alternativ til retssager skal naturligvis følge de samme betingelser som ved konfliktråd som supplement, hvor der laves en egnethedsvurdering af dels sagen, men også af gerningsmandens forhold og motivation. Det er ligeledes indlysende, at der skal være mulighed for at misligholdte aftaler eller ikkegennemførte konfliktråd skal kunne gå gennem det almindelige retssystem.

Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten noterer sig, at et meget stort mindretal (5/7) bag betænkningen om den landsækkende ordning anbefaler konfliktråd som alternativ for ungdomskriminelle, ligesom Det Kriminalpræventive Råd i årevis har talt for en sådan.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Nye paragraffer

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (S, RV, EL og Simon Emil Ammitzbøll (UFG)):

1) Efter § 4 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Der iværksættes en forsøgsordning med mægling i konfliktråd som et alternativ til kortere ubetingede frihedsstraffe eller andre retsfølger af den strafbare handling for gerningsmænd på op til 17 år.«

[Forsøgsordning med konfliktråd som alternativ til straf]

Af et *mindretal* (SF og EL), tiltrådt af et *mindretal* (S, RV og Simon Emil Ammitzbøll (UFG)):

2) Efter § 5 indsættes som ny paragraf:

»§ 02. Bevisførelse om, hvilke oplysninger der er fremkommet under et konfliktråd, må ikke finde sted. Retten kan dog tillade en sådan bevisførelse, hvis den må anses for at være af afgørende betydning for sagens udfald, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet findes at berettige, at bevisførelsen finder sted.«

[Bevisførelse om oplysninger fremkommet i konfliktråd må som udgangspunkt ikke finde sted]

3) Efter § 6 indsættes som ny paragraf:

»§ 03. I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1069 af 6. november 2008, som ændret senest ved lov nr. 319 af 28. april 2009, foretages følgende ændring:

1. Efter § 152 a indsættes i kapitel 16 som ny paragraf:

»§ 152 b. Bevisførelse om, hvilke oplysninger der er fremkommet under et konfliktråd, må ikke finde sted. Retten kan dog tillade en sådan bevisførelse, hvis den må anses for at være af afgørende betydning for sagens udfald, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende

part eller samfundet findes at berettige, at bevisførelsen finder sted.«

[Bevisførelse om oplysninger fremkommet i konfliktråd må som udgangspunkt ikke finde sted]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Forsøgene med konfliktråd som et supplement til en sædvanlig straffesag er nu godt og positivt evalueret, og hvis lovforslaget vedtages, etableres der en permanent og landsdækkende ordning med konfliktråd som et supplement til en sædvanlig straffesag.

Socialistisk Folkeparti foreslår, at de gode erfaringer med forsøgsordningerne udnyttes til at lave en ny forsøgsordning, hvor konfliktråd afprøves som et alternativ til straffesager, således at mægling i konfliktråd i visse sager træder i stedet for straf eller andre retsfølger af den strafbare handling. En sådan forsøgsordning er i øvrigt anbefalet af Det Kriminalpræventive Råd.

SF foreslår, at forsøgsordningen skal omfatte udvalgte unge i alderen op til 17 år, som har begået kriminalitet, der indbefatter et identificerbart offer, og som medfører kortere, ubetingede frihedsstraffe (op til 3 måneders fængsel).

Unge under den kriminelle lavalder skal også være omfattet af forsøgsordningen, hvis det skønnes, at de kan profitere af det, og offeret er indforstået.

SF foreslår, at forsøgsordningen tilrettelægges i overensstemmelse med den permanente og landsdækkende ordning, herunder i forhold til frivillighed og visitation af sagerne på baggrund af en konkret vurdering af sagerne og parternes egnethed.

Hvis en eventuel aftale indgået i konfliktråd ikke overholdes, skal sagen gå gennem det almindelige retssystem.

Hvis gerningsmanden deltager i konfliktråd og overholder en eventuel aftale, som konfliktrådet resulterer i, indebærer deltagelsen, at den strafbare handling ikke fremgår af gerningsmandens straffeattest.

SF finder det fornuftigt at afprøve konfliktråd som alternativ til straf for unge kriminelle, da der specielt i USA er opnået gode resultater hermed.

SF er bekendt med, at forskningsresultater ikke nødvendigvis kan overføres landene imel-

lem. Men forskningsresultaterne fra USA er så markant positive, at de må forventes at have en afsmittende effekt i Danmark. Det er derfor vigtigt, at forsøgsordningen etableres, således at Danmark kan gøre sine egne erfaringer. SF finder ligeledes, at det er nødvendigt, at vi konstant afprøver nye initiativer og i særdeleshed dem, der ser ud til at virke.

I betænkning om konfliktråd, afgivet af Justitsministeriets udvalg om konfliktråd, fremgår det, at konfliktråd giver et mindre tilbagefald til ny kriminalitet end traditionelle straffe, jf. betænkningen s. 115.

Professoren Flemming Balvig, der var medlem af Justitsministeriets udvalg om konfliktråd, henviser til, at deltagelse i konfliktråd er et af de få tiltag, der markant mindsker kriminaliteten hos gerningspersonen, jf. <http://www.berlingske.dk/article/20081205/danmark/712050098/>. Erfaringer fra Finland viser desuden, at jo yngre gerningsmændene er, når de deltager i konfliktråd, jo større indflydelse har konfliktmægling for gerningsmændenes recidiv, jf. betænkningen s. 72. Derfor er det vigtigt, at unge, der har begået en kriminel handling, kan deltage i konfliktråd til trods for, at de ikke er over den kriminelle lavalder. Det vigtige for SF er således, at vi gør det, der virker i forhold til at mindske ungdomskriminalitet.

I forhold til denne argumentation viser forskning, at fængsling af unge i højere grad forstærker de unges kriminalitet frem for at svække den. Resultatet er således, at jo hurtigere unge kommer i kontakt med retssystemet og fængsler, jo hurtigere stabiliseres de unges kriminelle selvbillede.

Forslaget om at gøre konfliktråd til et alternativ til straf vil holde den unge kriminelle ude af retssystemet, samtidig med at der gennem konfliktrådet hurtigt vil kunne findes en løsning, hvorved den unge bliver holdt ansvarlig for sine handlinger og selv indgår som en del af løsningen på at genoprette den skade, han eller hun har forårsaget. At gøre konfliktråd til et alternativ til straf betyder samtidig, at retssystemet belastes mindre. Hvis konfliktråd kun anvendes som et supplement, der ved dom indgår som en formildende omstændighed, opnås ikke samme præventive effekt, da de unge således, til trods for konfliktrådet, vil komme i kontakt med det ordinære retssystem.

Samtidig har konfliktråd en positiv betydning for ofre, da det skaber tryghed for offeret, at den pågældende får en forklaring på, hvorfor en hændelse skete, og især i forhold til voldskriminalitet giver det offeret tryghed at få afklaret, hvad der skal ske efterfølgende, hvis offer og gerningsmand mødes igen.

En plettet straffeattest gør det ofte svært for unge at få eksempelvis en læreplads, som kan være medvirkende til at skabe et liv uden kriminalitet. Derfor er det helt afgørende, at unge kriminelle undgår en plet på straffeattesten.

I sager, der kan visiteres til denne forsøgsordning, er det mæglerne, der skal sikre, at offeret ikke er udsat for pres fra gerningsmanden, og at gerningsmandens hensigter ikke blot er at undgå straf, men et reelt ønske om en konfliktløsning. Erfaringer fra Norge viser ingen tendens til, at gerningsmænd ikke deltager med oprigtige hensigter.

I udvalget om konfliktråd var der uenighed om, hvorvidt konfliktråd skulle være et alternativ til straf. Et flertal i udvalget bestående af 7 udvalgsmedlemmer var imod, mens et mindretal på 5 udvalgsmedlemmer var for.

Flertallet var som udgangspunkt imod at gøre konfliktråd til et alternativ til straf under henvisning til, at grundlæggende straffeprocessuelle principper taler imod, fordi anvendelse af konfliktråd som alternativ reelt vil give den forurettede »magt« til at afgøre, om gerningsmanden skal idømmes en straf eller ej. Mindretallet argumenterer imidlertid for, at denne problematik allerede eksisterer i retssystemet, da den forurettede har betydelig indflydelse på, hvad der kan og skal ske. Dette styrker desuden ifølge mindretallet offerets retsstilling, som i sin tid var grundlaget for forsøgsordningen med konfliktråd, jf. betænkningen s. 117 og 118.

Flertallet har videre anført bekymring over, at forurettede kan risikere at blive udsat for pression, hvor gerningsmanden tvinger forurettede til at deltage i konfliktråd. Mindretallet påpeger, at der på baggrund af omfattende erfaringer fra Norge ikke har været eksempler på denne bekymring. Mæglerens rolle skulle dog også sikre, at eventuelle tegn på pression opdages tidligt i forløbet, jf. betænkningen side 119 og 120.

Mindretallet, der anbefaler konfliktråd som et alternativ til straf, begrundet særlig sin anbefaling med, at det har en dokumenteret præventiv virkning. Det påpeges, at der ved anvendelse af

konfliktråd som supplement ikke er undersøgelser, der viser, om de præventive virkninger er lige så gode, som hvis konfliktråd er et alternativ til straf. Hvis konfliktråd bliver et alternativ til straf, vil anvendelsen blive mere udbredt og derigennem have større præventiv virkning, jf. betænkningens s. 115 og 116. Ligeledes henledes opmærksomheden på, at denne ordning vil aflaste det overfyldte og pressede retssystem, hvilket erfaringer fra udlandet har vist muligt, jf. betænkningen s. 120.

Det skal endelig bemærkes, at flertallet, der er imod anvendelse af konfliktråd som alternativ til straf, anfører, at der kan gøre sig særlige forhold gældende, hvor konfliktråd kan fungere som alternativ straf. Dette er tilfældet, hvis fokus rettes mod unge lovovertrædere, hvor indsatsen retter sig mod at forhindre, at unge ender i gentagende kriminalitet, jf. betænkningens side 113. I Udredning til brug for Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet påpeges det ligeledes, at der er positive resultater med konfliktråd. Endvi-

dere vurderes det i udredningen, at konfliktråd, set ud fra en cost-benefit-synsvinkel, vil gøre resultaterne endnu mere positive, da der er tale om metoder og tiltag, der er billigere end traditionel rettergang og traditionelle sanktioner, jf. Udredning til brug for Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet, Justitsministeriets Forskningsenhed, s. 124.

Der henvises til, at SF den 31. marts 2009 har fremsat et selvstændigt forslag til folketingsbeslutning om konfliktråd som alternativ til strafesager for unge op til 17 år, jf. beslutningsforslag nr. B 150.

Til nr. 2 og 3

Ændringsforslagene indebærer, at bevisførelse om oplysninger fremkommet i konfliktråd som udgangspunkt ikke må finde sted, og at retten kun kan ophæve tavshedspligten efter lignende regler, som gælder for henholdsvis læger og journalister, advokater og præster.

Kim Andersen (V) Søren Pind (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) fmd.

Marlene Harpsøe (DF) René Christensen (DF) Tom Behnke (KF) Vivi Kier (KF)

Naser Khader (KF) Karen Hækkerup (S) Anne-Marie Meldgaard (S) Mogens Jensen (S)

Morten Østergaard (RV) Anne Baastrup (SF) nfm. Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Line Barfod (EL) Simon Emil Ammitzbøll (UFG)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	2
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende L 158**

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsoversigt, fra justitsministeren
2	Supplerende høringssvar, fra justitsministeren
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	1. udkast til betænkning
6	2. udkast til betænkning
7	3. udkast til betænkning
8	4. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 158

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til høringssvar af 17/3-09 fra Dansk Vejforening, og ministerens svar herpå
2	Spm. om midler til evalueringen af konfliktrådsordningen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre et system, der indebærer, at alle sager, der har en mulighed for at være egnede til konfliktråd, visiteres videre af politiet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om at sikre, at konfliktmæglere, der skal håndtere voldtægtssager eller vold i samlivsrelationer, specialuddannes på området, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvorvidt etik vil blive en del af konfliktmægleruddannelsen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om lovgivning om, at oplysninger fremkommet under konfliktrådet ikke må anvendes i en senere straffesag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, på hvilken måde konfliktråd som alternativ til straf ikke er i overensstemmelse med de processuelle principper, når der findes privat påtale, som ligner den foreslåede ordning, og hvordan adskiller dette sig fra den position, forurettede får i den foreslåede ordning, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvorfor ministeren tror, at der lægges pres på den forurettede for at deltage i et konfliktråd som alternativ, og om ministeren er bekendt med resultater, herunder fra den norske ordning, som dokumenterer, at det er et problem, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvorvidt ministeren er enig i, at det er mæglerens opgave at afbryde et konfliktråd, såfremt denne skønner, at gerningsmanden deltager på skrømt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om, hvilke andre grunde ud over de nævnte der vil tale imod konfliktråd som alternativ, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

Spm.nr.	Titel
11	Spm. om, hvorledes domstolene sikrer sig, at en gerningsmand ikke kan udnytte sin deltagelse i et konfliktråd til at opnå en mildere straf, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm. om, hvordan man vurderer, om en sag er egnet til konfliktråd, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
13	Spm. om formildende omstændighed i forbindelse med straffastsættelsen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
14	Spm. om, hvad ministeren mener med, at gerningsmanden skal have tilstået den strafbare handling »i det væsentlige« for, at mægling kan finde sted, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
15	Spm. om, hvorvidt ministeren vil redegøre for, om gerningsmandens opførsel indgår i rettens overvejelser og vurdering, når straffen fastsættes, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
16	Spm. om, hvorvidt det er ministerens opfattelse, at en mægler bør afbryde et konfliktråd, såfremt gerningsmanden ikke viser den rette empati over for forurettede, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
17	Spm. om, hvad ministeren mener med samtale »på en ordentlig måde«, samt om dette inkluderer såvel verbale som nonverbale kommunikationsformer, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
18	Spm. om, hvorvidt der under forsøgsordningen har været konfliktråd, som er blevet afbrudt af mæglerne, forurettede eller gerningsmanden, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
19	Spm. om forsøgsordninger, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
20	Spm. om en begrænsning for, hvilke sagstyper der kan behandles i konfliktråd, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
21	Spm. om at sikre, at forurettede – der ikke ønsker at deltage i konfliktråd – ikke skal risikere repressalier eller pression fra gerningsmandens side, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
22	Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, til justitsministeren, og dennes svar herpå
23	Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, til justitsministeren, og dennes svar herpå

Bilag 2

4 af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå

Spørgsmål 6 og svaret herpå er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 11 og svaret herpå er optrykt efter ønske fra DF.

Spørgsmål 22 og 23 og svarene herpå er optrykt efter ønske fra V, DF og KF

Spørgsmål 6:

Kan ministeren angive grunde udover de i betænkningen nævnte for ikke at lovgive om, at oplysninger fremkommet under konfliktrådet ikke må anvendes i en senere straffesag?

Svar:

Som der nærmere er redegjort for i pkt. 3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger, har Udvalget om konfliktråd nøje overvejet spørgsmålet om, hvorvidt der bør indføres lovregler om deltagerens mulighed for at afgive forklaring om det, der er kommet frem i konfliktrådet, under en senere straffesag mod gerningsmanden.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets flertals synspunkter herom. Justitsministeriet er således enig med flertallet i, at det bør afgøres efter almindelige straffeprocessuelle principper om rettens mulighed for at afskære overflødig og/eller irrelevant bevisførelse under en straffesag, i hvilket omfang deltagerne i konfliktrådet kan afgive forklaring om det, der måtte være kommet frem under konfliktrådet. Dette vil således bero på rettens konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i den enkelte sag, men som anført af flertallet må det antages, at retten i almindelighed vil være særdeles tilbageholdende med at tillade bevisførelse, som ikke angår umiddelbare indtryk og observationer mv. i forbindelse med, at den strafbare handling blev begået, men alene angår parternes efterfølgende drøftelser under konfliktrådet.

Som anført af både udvalgets flertal og mindretal må det nævnte spørgsmål i øvrigt antages at ville opstå forholdsvis sjældent i praksis, idet behandling af en sag i konfliktråd efter lovforslaget vil forudsætte, at gerningsmanden i det væ-

sentlige har tilstået det strafbare forhold, således at der i de fleste tilfælde ikke vil være behov for nærmere bevisførelse under straffesagen mod gerningsmanden.

Spørgsmål 11:

Vil ministeren redegøre for, hvorledes domstolene sikrer sig, at en gerningsmand ikke kan udnytte sin deltagelse i et konfliktråd til at opnå en mildere straf?

Svar:

Som der nærmere er redegjort for i punkt 3.7.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger, videreføres med lovforslaget den retspraksis, der har udviklet sig i tilknytning til forsøgsordningen med konfliktråd, og som er udviklet inden for rammerne af straffelovens almindelige strafudmålingsprincipper, herunder straffelovens § 82, nr. 11, hvorefter det i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed, at gerningsmanden har genoprettet eller søgt at genoprette den skade, der er forvoldt ved den strafbare handling.

Det vil således ligesom under forsøgsordningen bero på domstolenes konkrete vurdering i den enkelte sag, hvilken nærmere betydning oplysninger om gerningsmandens deltagelse skal have for strafudmålingen.

Det er forudsat, at konfliktrådet skal være gennemført og således ikke er afbrudt enten på mæglerens eller en af parternes foranledning. Det er altså bl.a. en forudsætning, at mægleren ikke efter lovforslagets § 3, stk. 3, har afsluttet mæglingen, f.eks. hvis en af parterne ikke følger de »spilleregler«, der indledningsvis er blevet præsenteret for og/eller aftalt mellem parterne, eller hvis gerningsmandens deltagelse i konfliktrådet ikke er båret af et reelt ønske om at medvirke til en meningsfuld dialog om den strafbare handling.

På den anførte baggrund vil der efter Justitsministeriets opfattelse ikke være tale om, at gerningsmanden kan "udnytte" deltagelsen i konfliktråd til at opnå en mildere straf.

Spørgsmål 22:

Vil ministeren yde teknisk bistand til et ændringsforslag, som imødekommer mindretallet i Udvalget om konfliktråd, som foreslår, at der indføres en bestemmelse i loven og i retsplejeloven, hvorefter oplysninger, der er fremkommet i forbindelse med konfliktråd, ikke kan anvendes i retten som bevis mod tiltalte.

Svar:

Mindretallet i Udvalget om konfliktråd finder, at der bør indføres en lovregel om, at oplysninger, der er fremkommet i forbindelse med et konfliktråd, ikke kan anvendes i retten som bevis mod tiltalte.

Et sådant ændringsforslag vil efter Justitsministeriets opfattelse lovteknisk mest hensigtsmæssigt kunne udformes således:

»Forslag til lov om konfliktråd i anledning af en strafbar handling

Ændringsforslag

Af ..., tiltrådt af ...

Ny paragraf

1) Efter § 5 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Bevisførelse om, hvilke oplysninger der er fremkommet under et konfliktråd, må ikke finde sted.«

[Bevisførelse om oplysninger fremkommet i konfliktråd må ikke finde sted]

Det bemærkes, at der efter Justitsministeriets opfattelse ikke er behov for i givet fald at indsætte en sådan regel både i den foreslåede lov om konfliktråd i anledning af en strafbar handling og i retsplejeloven.

Som der nærmere er redegjort for i pkt. 3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger og i besvarelsen af spørgsmål nr. 6 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget, kan Justitsministeriet ikke tilslutte sig et sådant ændringsforslag. Justitsministeriet er således enig med udvalgets flertal i, at det bør afgøres efter almindelige straffeprocessuelle principper om rettens mulighed for at afskære overflødig og/eller irrelevant bevisførelse under en straffesag, i hvilket omfang deltagerne i konfliktrådet kan afgive forklaring om det, der måtte være kommet frem

under konfliktrådet, og at der ikke er grundlag for at indføre lovregler herom.

Ændringsforslaget indebærer, at der i intet tilfælde (heller ikke i sager f.eks. om alvorlig personfarlig kriminalitet) vil kunne finde bevisførelse sted om oplysninger fremkommet i konfliktråd. Som anført i lovforslagets bemærkninger måtte et sådant ændringsforslag efter Justitsministeriets opfattelse imidlertid i givet fald suppleres med en regel om, at retten efter en konkret vurdering af den enkelte sag kan bestemme, at der (af andre end tiltalte) skulle afgives forklaring om de pågældende forhold. Der henvises herved f.eks. til den gældende regel i retsplejelovens § 170, stk. 2, om rettens mulighed for at bestemme, at der skal afgives forklaring trods reglerne om vidneudelukkelse.

Spørgsmål 23.

Vil ministeren yde teknisk bistand til en ændring af ændringsforslaget, således at ændringen også foretages i retsplejeloven, og således at retten kun kan ophæve tavshedspligten efter lignende regler, som gælder for henholdsvis læger og journalister, advokater og præster?

Svar:

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at ændringsforslaget, som fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 22 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget, ønskes udformet sådan, at den pågældende bestemmelse i givet fald også indsættes i retsplejeloven, og at retten vil kunne tillade den nævnte bevisførelse efter tilsvarende regler, som gælder for personer, som er omfattet af en vidneudelukkelsesgrund, jf. f.eks. retsplejelovens § 170, stk. 2 (læger og advokater), og § 172, stk. 5 (journalister mv.). Et sådant ændringsforslag vil kunne udformes således:

»Forslag til lov om konfliktråd i anledning af en strafbar handling

Ændringsforslag

Af ..., tiltrådt af ...

Ny paragraf

1) Efter § 5 indsættes som ny paragraf:

Bilag til bet. o. lovf. vedr. konfliktråd i anledning af en strafbar handling

»§ 01. Bevisførelse om, hvilke oplysninger der er fremkommet under et konfliktråd, må ikke finde sted. Retten kan dog tillade en sådan bevisførelse, hvis den må anses for at være af afgørende betydning for sagens udfald, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet findes at berettigede, at bevisførelsen finder sted.«

[Bevisførelse om oplysninger fremkommet i konfliktråd må som udgangspunkt ikke finde sted]«

2) Efter § 8 indsættes som ny paragraf:

»§ 02. I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1069 af 6. november 2008, som ændret senest ved lov nr. 319 af 28. april 2009, foretages følgende ændring:

1. Efter § 152 a indsættes i kapitel 16 som ny paragraf:

»§ 152 b. Bevisførelse om, hvilke oplysninger der er fremkommet under et konfliktråd, må ikke finde sted. Retten kan dog tillade en sådan bevisførelse, hvis den må anses for at være af afgørende betydning for sagens udfald, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende

part eller samfundet findes at berettigede, at bevisførelsen finder sted.«

[Bevisførelse om oplysninger fremkommet i konfliktråd må som udgangspunkt ikke finde sted]«

Som anført i besvarelsen af spørgsmål nr. 22 fra Folketingets Retsudvalg er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke behov for i givet fald at indsætte en sådan regel både i den foreslåede lov om konfliktråd i anledning af en strafbar handling og i retsplejeloven.

Som der nærmere er redegjort for i pkt. 3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger og i besvarelsenerne af spørgsmål nr. 6 og nr. 22 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget, kan Justitsministeriet ikke tilslutte sig et sådant ændringsforslag. Justitsministeriet er således enig med udvalgets flertal i, at det bør afgøres efter almindelige straffeprocessuelle principper om rettens mulighed for at afskære overflødig og/eller irrelevant bevisførelse under en straffesag, i hvilket omfang deltagerne i konfliktrådet kan afgive forklaring om det, der måtte være kommet frem under konfliktrådet, og at der ikke er grundlag for at indføre lovregler herom.